

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Vålådalen i Åre kommun

Beskrivning av naturreservatet

Naturreser- vatets namn	Vålådalen
Kommun	Åre
Socken	Undersåker, Åre
Fastigheter	Se bifogad förteckning
Lägesbeskriv- ning	Området är beläget i västra Jämt- lands fjälltrakter och omfattar stora skogsområden vid Rekdalen - Vålådalen - Rulldalen samt fjäll- områdena Hottögsfjället - delar av Anarisfjällen och Lunndörns- fjällen - Härjångsfjällen - Bunnerfjällen - Ottfjället.
Kartblad	Topografiska kartbladen 18 C NO 182-4 18 D NV 183-3 19 C SO 192-2 19 D SV 193-1 19 D SO 193-2
Areal därav landareal	117 500 ha 116 000 ha Skogsmark 24 500 ha <u>Kronoparker + renbetesfjäll</u> Produktiv skogsmark 3 200 ha Översiktligt inventerad skogs- mark 5 300 ha <u>Enskild mark</u> Produktiv skogsmark 1 200 ha
Markägare	Se bifogad förteckning
Naturvårds- förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län, naturvårdsenheten

Beskrivning av området

NATURFÖRHÅLLANDEN OCH NATURVÄRDEN

Reservatet består i stort av den skogklädda Vålådals-sänkan och delar av de omgivande massiven Bunner-, Härjångs-, Lunndörrs- och Anarisfjällen samt de isolerade Hottögs- och Ottfjällen. De lägst belägna delarna av området ligger 500 - 600 meter över havet medan de högsta fjälltopparna når upp till 15 - 1600-metersnivån. Vålåsjön och Vattensjöarna är de enda större sjöarna inom området.

Berggrunden består i väster av skiffrar och gnejser. Öster om Kyrkstensfjället och Gåsen förekommer kvartersiter, arkoser och glimmerskiffrar. Diabasgångar är vanliga på Ottfjället, Anarisfjället och Hottögsfjället, medan serpentinerarter förekommer söder om Ånnsjön.

Jordarterna kännetecknas på kalfjället av ett tunt vanligen rikblockigt moräntäcke. Längs de större vattendragen förekommer isälvsavlagringar, framför allt deltan, olika terrasser och åsar. Från geomorfologisk synpunkt är området mycket variationsrikt med många utpräglade terrängformer. Särskilt kan nämnas de isälvsterasser, deltan och moränryggar som förekommer på Bunnerfjällens nordvästsluttning liksom Gröndalens issjödelt.

Vegetationen i området är mycket varierande, vilket till stor del beror på skiftande klimat och berggrund. I områdets nordvästra del är klimatet maritimt påverkat vilket återspeglas i rikedom på ängsskogar och backmyrar. Den södra delen präglas av kontinentalt klimat, vilket har lett till att vegetationen består av relativt torra ris- och gräshedar som i lägre områden är talldominerade. Näringskrävande vegetations typer påträffas främst i områdets västra delar där kalkhaltiga och vissa basiska bergarter är vanliga.

Nedom 700-metersnivån främst i Vålådals-sänkan och Rekdalen är **barrskogar** helt dominerande. Av reservatets areal utgör en knapp fjärdedel skogsmark. Större delen av detta skogsområde har i länsstyrelsens urskogsinventering klassats som naturskog, varav två områden i Rekdalen och Rulldalen på 300 - 400 ha resp 1 000-1 500 ha har klassats som till synes orörd urskog.

Reservatets skogar är idag opåverkade av modernt skogsbruk och därför ett viktigt tillflyktsområde för många djurarter. Det dominerande trädslaget inom området är gran med ökad tallinblandning mot öster. I Rulldalen med omnejd finns områden med huvudsakligen gammal tallskog. Tallbestånden är ofta lavrika och därför betydelsefulla som renbete under vissa årstider. Stora **myrkomplex** förekommer framför allt öster om Ännsjön och väster om Vattensjöarna.

Den rika vegetationen i västra Bunnerfjällen och på Fangvalens sydbrant samt urskogsbestånden i Rekdalen och Rulldalen bedöms som särskilt värdefulla från botanisk synpunkt.

Djurlivet inom reservatet är rikt och mångformigt, vilket till stor del är en återspeglning av de varierande naturtyperna med stora orörda fjäll, skogar, myrar och vattendrag. Flera utrotningshotade djurarter är representerade. Bunnarsjöarna har en artrik fågelfauna och är fiskeribiologiskt intressant. Hela reservatet bedöms ha högt skyddsvärde från faunasynpunkt.

KULTUR

Kring Ännsjön finns ett stort antal lämningar som vittnar om att människor nyttjat området sedan lång tid tillbaka. Ett 50-tal stenåldersboplatser är registrerade runt sjön. Hällristningar, fångstgropar och gravhögar är andra exempel på gammal fångstkultur. Inom reservatet ligger två större system av fångstgropar, ett på Bunnerfjällens nordsluttning och ett mellan Kösjön och Ännsjön. Detta innebär att Ännsjöområdet idag betraktas som ett av länets bästa exempel på en samlad och allsidig miljö från en fångstkultur i nära kontakt med högfjället.

RENNÄRING

Hela området är präglad av samiskt liv och arbete allt ifrån lämningarna av den tidigaste fångstkulturen till anläggningarna för renskötseln idag och områdets utnyttjande i övrigt för de samiska näringarna.

Renskötseln bedrivs av Tåssåsens och Handölsdalens samebyar. Ca 1/3 av Tåssåsens sameby och 1/2 av Handölsdalens sameby ingår i reservatet. Totalt inom de båda samebyarna finns 12 000 renar fördelade inom 26 renskötsselföretag.

Samebyarna har fyra visten och boplatser varav Tjallingen ligger inom reservatet medan Vålådalen, Vallbo och Hosjöbottnarna ligger utanför. Rengården finns inom reservatet på Ottfjället och Gröngumpen medan gården vid Tjallingen ligger strax utanför. Hela reservatet är åretruntmarker för renbete med undantag för två områden i enskild ägo längst i norr.

FJÄLLÄGENHETER

Inom reservatet finns en sk fjällägenhet, Bunnerviken. Fastigheten med bostadshus ägs av staten med nyttjanderättsupplåtelse för fjällägenhetsinnehavaren som också har viss rätt till jakt, fiske och skogs fång. Härutöver har två fjällägenhetsarrendatorer i Fångåmon vissa nyttjanderätter inom reservatet.

FRILUFTSLIV

Vålådalen är idag välkänt som centrum för sportaktiviteter och som utgångspunkt för fjällvandringar. Närområdet nyttjas flitigt för skidåkning, löpning, orientering m m. Dessutom finns fasta anläggningar som t ex sporthall och tennisbanor. Några av Jämtlands mest frekventerade fjälleder har sin utgångspunkt i Vålådalen.

Inom reservatet ligger fyra av STF:s fjällstugor, nämligen Stensdalen, Lunnörren, Vålåstugan och Gåsen. Dessa stugor har normalt sin högsta beläggning under april och augusti. Antalet övernattningar totalt under året rör sig mellan 1 000 - 2 000 per stuga.

I omedelbar närhet av reservatet ligger Vallbo, en liten turistby som bl a specialiserat sig på att anordna ridläger och hundspannstävlingar.

Trots det relativt intensiva nyttjandet av markerna kring Vålådalen och Vallbo påverkas faunan och florans inte nämnvärt i negativ riktning. Marken är inte speciellt känslig för slitage och aktiviteterna är starkt kanaliserade till leder och stigar vilket innebär att växt- och djurliv har stora orörda områden till sitt förfogande.

Jakt och fiske är exempel på andra viktiga friluftaktiviteter inom reservatet. Ett flertal fiskerivatten är genom lantbruksnämnden och domänverket upplåtna för allmänheten. Det är svårt att uppskatta antalet fiskare eftersom upplåtelseområdena täcker in markområden även utanför reservatet. En försiktig uppskattning hamnar på ca 2 - 4 000 fiskedygn per år. Försäljning av jaktkort till allmänheten förekommer inom kronoparken Håckren. För övrigt bedrivs jakt genom privata arrenden och av samerna.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området som avgränsas med innerkanten av en heldragen linje på bifogad karta (karta 1) bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, sin skönhet och eftersom området är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara Vålådalen.

I detta beslut har länsstyrelsen, med stöd av 3 § naturvårdslagen, även beaktat bestämmelserna i lagen om hushållning med naturresurser (naturresurslagen, NRL). Länsstyrelsen finner att detta beslut om naturreservat stämmer väl överens med bestämmelserna i naturresurslagen. Särskilt kan framhållas att området vid översynen av den fysiska riksplaneringen bedömts vara av riksintresse för rennäringsområdet (NRL 2:5), naturvården (NRL 2:6), friluftslivet (NRL 2:6) och delvis kulturminnesvården (NRL 2:6). Större delen av reservatet omfattas även av särskilda hushållningsbestämmelser enligt naturresurslagen 3 kap 5 § (s k obrutet fjällområde).

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara ett från naturvårdssynpunkt utomordentligt värdefullt skogs- och fjällområde med stora geologiska, botaniska, faunistiska, allmänekologiska och kulturella värden som dessutom hyser stor skönhet och har utmärkta förutsättningar för allmänhetens friluftsliv. Länsstyrelsen finner att detta beslut om naturreservat även syftar till att bevara och stärka rennäringsområdets intressen i området.

Ändamålet skall tryggas genom att

- skogen och all annan natur lämnas till fri utveckling
- alla exploaterande verksamheter undviks (vissa undantag se nedan)
- friluftslivet kanaliseras till vissa stråk och leder

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen, vilka anges nedan.

Nedanstående föreskrifter skall inte innebära inskränkning i samernas rättigheter enligt rennäringslagen och inte heller berörda fjällägenhetsarrendatorers rättigheter enligt särskilda nyttjanderättsupplåtelser av lantbruksnämnden. Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder för åtgärder enligt skötselplan.

Inom delområde I a och I b (se karta 1) skall nedanstående föreskrifter rörande skogsbruksåtgärder vara dispensabla. Frågor om tillstånd till skogsbruksåtgärder prövas av länsstyrelsen.

Inom delområde II (se karta 1) skall föreskrifterna inte innebära hinder mot fortsatt mineralbrytning. Tillstånd till mineralbrytning prövas i särskild ordning.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. Bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, borra, schakta, dämna, dränera eller utföra annan markbearbetning.
2. Anlägga väg.
3. Utan länsstyrelsens tillstånd uppföra stängsel eller andra hägnader, anlägga stigar eller leder samt att dra fram mark- eller luftledning.
4. Bedriva skogsbruk, fälla växande eller döda, stående träd eller upparbeta vindfällan.
5. Uppföra ny eller ändra befintlig byggnad eller anläggning för att tillgodose ett väsentligt annat ändamål än till vad byggnaden eller anläggningen tidigare varit använd.
6. Plantera in fisk i Bunnarsjöarna och i samtliga fisktomma vatten.
7. Plantera in främmande växt- eller djurarter. I den mån inplantering av fisk bedrivs skall härstamningen vara från den aktuella sjön/vattendraget eller från dess närhet.
8. Använda kemiska bekämpningsmedel på land eller i vatten.
9. Framföra motordrivet fordon i terräng (se särskilda bestämmelser och karta 2).

Utän länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

10. Sprida ut kalk på land eller i vatten.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

1. Utmärkning och information om reservatet
2. Uppsättning av informationstavlor enligt bifogad skötselplan.
3. Utförande och underhåll av anläggningar för allmänhetens friluftsliv enligt bifogad skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen gällande allmänheten

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att:

1. Störa djurlivet exempelvis genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt.
2. Göra åverkan på mark eller växtlighet, torrträd och vindfällen inräknade.
3. Vid eldning använda annat än nedfallna grenar, medhavd ved eller ved från förråd som anordnats härför.
4. Framföra motorbåt.
5. Färdas med båt (inklusive kanot) på Rekån öster (uppströms) Rekåstugan som är belägen cirka 1,5 km från Rekåns mynning.
6. Framföra motordrivna fordon i terräng (se särskilda bestämmelser och karta 2).
7. Utan länsstyrelsens tillstånd landa med luftfarkost.

FÖRESKRIFTER GÄLLANDE KÖRNING I TERRÄNG MED MOTORDRIVET FORDON

- a) För hela Sylarna - Helags - Ovixsfjälledenområdet gäller förbud mot körning i terräng med terrängfordon och motorfordon enligt länsstyrelsens årliga kungörelse inklusive undantag.
- b) På samma villkor (enligt a) gäller inom hela reservatet förbud att framföra alla slag av motordrivna fordon i terräng.

- c) På snötäckt mark gäller undantag från förbudet (a) för fast bosatta inom förbudsområdet. Detta undantag gäller inte vissa områden inom reservatet enligt karta 2.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m m som framgår av skötselplanen, bilaga 2.
2. Reservatet skall utmärkas med reservatsskyltar där de mest frekventerade stigarna går in i området och på andra frekventerade platser i anslutning till och inne i området. Se vidare på skötselplanekartan (karta 3).
3. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen, naturvårdsenheten. Vid naturvårdsförvaltningen skall löpande samråd ske med lantbruksnämndens rennäringsenhet samt Handölsdalens och Tossåsens samebyar.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och energidepartementet, se bilaga 3.

Kungörelsedelgivning skall ske enligt 17 § delgivningslagen.

Länsstyrelsens förordnande 1970-01-14 med stöd av 19 § naturvårdslagen som omfattar områden omkring Ännsjön i Åre kommun (dnr IIIR13-169-68) skall upphöra att gälla i de delar som ingår i reservatet så snart nu aktuellt beslut vunnit laga kraft.

I handläggningen av detta ärende i vilket länsstyrelsens styrelse beslutat och byrådirektören Olof Ternström varit föredragande har även länsrådet Tage Levin, naturvårdsdirektören Mats Deltin, länsarkitekten Lars Nilsson, länsantikvarien Jan Raihle, förste länsassessorn Erik Berglund, försvarsdirektören Evert Fogelberg, t f planeringsdirektören Lennart Sundström och överlantmätaren Bengt Lindersson deltagit. I styrelsens beslut deltog Sven Heurgren, landshövding, ordförande samt ledamöterna Marianne Stålberg, Sten Wennerklev, Olaf Andersson, Erik Magnusson, Ivar Johansson, Bengt Norman, Bo Olofsson, Bo Victor, K G Cars, Ingrid Hemmingsson, John Bruno Jacobsson, Stina Eliasson och Per Olsson.

Sven Heurgren

Olof Ternström

Textbilagor

1. Fastighets- och markägarförteckning
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Kartbilagor

1. Beslutskarta med reservatsgräns och gräns för delområden med särskilda bestämmelser
2. Karta med bestämmelser för terrängkörning
3. Skötselplanekarta med bl a gränser för skötselområden

Sändlista

Statens naturvårdsverk (3 ex)
Statens planverk
Vägförvaltningen i Jämtlands län
Fastighetsbildningsmyndigheten i Jämtbygdens
lantmäteridistrikt
Lantbruksnämnden
-"- , rennäringsenheten
Skogsvårdsstyrelsen, Östersund
-"- , Kall-Åre distrikt
-"- , Undersåkers distrikt
Åre kommun (5 ex) ,
Bergs kommun
Domänverket, Östersunds revir (5 ex)
-"- , Umeå region, Umeå
-"- , Huvudkontoret, Falun
SCA, Fastighetsavd, Sundsvall
-"- , Östersunds Skogsförvaltning, Östersund
Nils Bouveng, Hällinge gård, 574 00 VETLANDA
Nils Kristian Bouveng, Tångvägen 51, 830 43 ÅS
Eva Susanna Bouveng, Näckrosvägen 43, 4 tr, 171 31
SOLNA
Kerstin Helena Bouveng, Slipgatan 11, 4 tr, 117 39
STOCKHOLM
Ingrid Katarina Bouveng, Hällinge D 24, 574 00
VETLANDA
Handöls Täljstens AB
Handölsdalens sameby
Tossåsens sameby
Vålådalsstiftelsen
Vallbo fjällgård
Jämtlands Aero AB
STF, Stockholm
-"- , Östersund
SNF, Stockholm
-"- , Östersund
-"- , Åre
Länskungörelserna
Lantmäterienheten
Planenheten
Naturvårdsenheten (10 ex)
Sixten Hagström
Folke Liljemark
Rune Larsson, Bunnerviken
Conrad Ericson, Fångåmon, 830 10 UNDERSÅKER
John Estensson, Fångåmon, Box 126, 830 10 UNDERSÅKER
ÖP
LT
Tidningen Härjedalen

VÅLÅDALENS NATURRESERVAT FASTIGHETS- OCH
MARKÄGARFÖRTECKNING

Åre socken

Berge 3:4

Bouveng, Nils Kristian,
Tängvägen 51, 830 43 ÅS

Allegatan 5A, 2tr, 83186
Bouveng, Eva Susanna
Näckrosvägen 43, 4 tr,
171 31 SOLNA *J-sund*

Bouveng, Kerstin Helena
Slipgatan 11, 4 tr,
117 39 STOCKHOLM

Bouveng, Ingrid Katarina
Hällinge D 24, 574 00 VETLANDA

Berge 1:17

se Berge 3:4

Hårbörsta

Hårbössta 2:19
-- 2:20
-- 2:21
-- 1:13
-- 1:12

--
--
--
--
--

Bummerviken 1:11

Renbetesland

Bunnerviken 2:1

Kronopark

Kösjön 1:1

--

Brattland 1:10,
2:14

Renbetesland

Undersåkers socken

Skårsdalen 1:1

Renbetesland

Ottsjö 1:15

Svenska Cellulosa AB
Fastighetsavdelningen
851 88 SUNDSVALL

Vålådalen 1:1

Renbetesland

Tranris 1:1

--

Vallbo 1:1

--

Anaris 1:1

--

Fångomån 1:1

--

Amen 1:1

Kronopark

Hottö 1:1

--

Täveldalen 1:1

Renbetesland

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN,

Miljö departementet

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni skriva till regeringen.

Det gör Ni genom att i brev

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (dnr)
- redogöra för dels varför Ni menar att länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet skall ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger postadress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

OBS!

1. BREVET SKALL LÄMNAS/SKICKAS TILL LÄNSSTYRELSEN. Den ordningen har kommit till främst för att skynda på handläggningen. Länsstyrelsen kan nämligen då, samtidigt med Ert överklagande, sända sina handlingar till regeringen, som kommer att behöva ha tillgång till dem.

Länsstyrelsens adress är

Länsstyrelsen i Jämtlands län
831 86 ÖSTERSUND

2. Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så kan Ni vända Er till länsstyrelsen, tfn 063-14 60 00.

SKÖTSELPLAN

Skötselplanen omfattar denna textdel och bifogade skötselplanekarta med avgränsning av skötselområden (karta 3).

Syftet med naturvårdsförvaltningen

1. Bevara och vårda ett synnerligen värdefullt skogs- och fjällområde så att dess stora botaniska, geologiska, faunistiska, allmän-ekologiska och kulturella värden bibehålles.
2. Bibehålla områdets utmärkta förutsättningar för friluftsliv genom att befintliga leder, vindskydd och rast- och övernattningsstugor underhålls. Den nuvarande kanaliseringen av friluftslivet skall kvarstå varigenom störningarna på naturen begränsas.

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Skötselområde A

- Beskrivning:** Skötselområde A omfattar orörda kalfjäll och dalgångar med urskogsbestånd och kan betraktas som vildmark. Anläggningar finns för renskötseln samt enstaka skid- och vandringsleder samt ett fåtal privata stugor och någon enstaka telefonledning. Området fungerar bl a som refugier för ett flertal utrotningshotade djurarter.
- Mål:** Vildmark. Områdets orörda karaktär skall i största möjliga utsträckning bibehållas.
- Riktlinjer:** Inga anläggningar för friluftslivet får uppföras. I övrigt skall området påverkas så lite som möjligt.

Skötselområde B

- Beskrivning:** Skogs- och fjällområde med kanaliserat rörligt friluftsliv. STF:s fjällstugor, alla skoterleder och alla viktigare skid- och vandringsleder och vindskydd ligger inom detta område. Kring Vålådalen och Vallbo finns ett flertal motionsspår m m vilka delvis berör detta område.
- Mål:** Områdets orörda karaktär skall i största möjliga utsträckning bibehållas. Det rörliga friluftslivet skall kanaliseras.
- Riktlinjer:** Befintliga anläggningar för det rörliga friluftslivet skall behållas. Eventuella ändringar eller kompletteringar av anläggningarna liksom till- och ombyggnader av STF:s fjällstugor bör kunna accepteras.

Skötselområde B 1

- Beskrivning:** Delområde av skötselområde B. Omfattar Gröndalens issjödelta som är ett i vårt land unikt glaciallandskap med en mångfald storslagna bildningar.
- Mål:** Informera om de geologiska bildningarna.
- Riktlinjer:** Området bör skyltas upp särskilt så att besökare på ett lättfattligt sätt kan erhålla upplysningar om områdets geologi. Eventuellt bör en särskild geologistig tillskapas.

Skötselområde B 2

- Beskrivning:** Delområde av skötselområde B. Omfattar Grönvallens lappläger med hävdad vall och bebyggelse.
- Mål:** Att bibehålla vallen med bebyggelse i hävdad skick.
- Riktlinjer:** Sedvanlig hävd och underhåll av mark och byggnader.

Skötselområde B 3

- Beskrivning:** Delområde av skötselområde B. Omfattar Mårtenflätet och området kring Blank- och Matskåls-tjärnarna som hyser flera växtplatser för brunkulla.
- Mål:** Bevara brunkullaförekomsterna.
- Riktlinjer:** Inventering och lämpliga skötselåtgärder av brunkullabestånden.

Skötselområde C

- Beskrivning:** Område där Handöls Täljsten bedriver eller planerar att bedriva mineralbrytning.
- Mål:** Så långt möjligt orört vildmarksområde inom ramen för Handöls Täljstens AB:s mineralbrytning.
- Riktlinjer:** Inga anläggningar för friluftslivet får uppföras. Området skall så långt möjligt lämnas orört utöver mineralbrytningsverksamheten.

Skötselområde C 1

- Beskrivning:** Delområde av skötselområde C. Omfattar fjällägenheten Bunnerviken med byggnader och hävdade marker. Inom området finns även tre gravhögar.
- Mål:** Att bibehålla fjällägenheten med byggnader och öppna marker i hävdat skick. Gravhögarna skall bevaras.
- Riktlinjer:** Sedvanlig hävd och underhåll av mark och byggnader. Gravhögarna vårdas i särskild ordning.

Bränder - brandsläckning

Vissa delar av reservatet bär tydliga spår av äldre tiders bränder. År 1920 brann 1 500 hektar skog på Vålåsen strax söder om Vålådalen turiststation. År 1927 brann ett område väster om Kölsjön. Ett 10-15 ha stort granområde mellan Stentjärnen och Ängeltjärnarna brann omkring år 1970. Från naturvårdssynpunkt är nya bränder av måttlig omfattning i princip önskvärda för bibehållande av det naturliga ekosystemets struktur och funktion. Om allt för stora bränder drabbar området skulle dock oacceptabla förluster kunna ske av andra naturliga strukturer.

För att förbereda åtgärder vid brand kommer en särskild brandbekämpningsplan att upprättas i samråd med det lokala brandförsvaret. Syftet är att bestämma lämpliga metoder för släckning efter den tillgängliga utrustningen, brandens storlek och läge när den upptäcks, olika väder, årstider, förutsättningar för självsläckning m m. Inom ramen för gällande brandlag skall så skonsamma metoder som möjligt användas vid bekämpning av brand.

Anläggande av eld i naturvårdssyfte - för erhållande av nya brandfält, vegetationssuccessioner - kan på sikt finnas lämpligt inom reservatet. Detta kan dock ej ske innan frågan om brand som skötselmetod i urskogsreservat allsidigt utretts i samråd med bl a brandmyndigheterna och - därefter - en särskild brandplan för Vålådalen fastställts av länsstyrelsen.

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Tillgänglighet - friluftsanläggningar

Beskrivning: Ett stort antal leder och vindskydd finns inom reservatet. Dessutom har STF fyra fjällstugor inom området. Det är således väl sörjt med anläggningar för det rörliga friluftslivet. Flera skoterleder finns även inom reservatet. Se karta 2.

Härutöver finns flera motionsspår kring Vålådalen och Vallbo som berör reservatet.

Mål: Rörligt friluftsliv skall kunna bedrivas. En kanalisering skall eftersträvas så att minsta möjliga skada orsakas på naturen.

Åtgärder: Befintliga anläggningar skall i princip bibehållas. Någon enstaka komplettering med vindskydd är av säkerhetsskäl önskvärd. Vissa leder kan behövas dras om med hänsyn till exempelvis snötillgång eller rennaringen. Naturvårdsförvaltaren svarar för skötseln av leder och vindskydd under statligt huvudmannaskap. STF svarar för sina stugor. Befintliga privata leder sköts av respektive intressent.

Domänverkets anläggningar

Inom reservatet har domänverket två stugor söder om Ännsjön, två vid Ö Vattensjön samt tre vindskydd i Rulldalen. I anslutning till dessa anläggningar får vindfälld skog tas som husbehovsved genom domänverkets försorg.

Renhållning

För renhållning svarar naturvårdsförvaltaren.

Information

Vid Vålådalen görs en särskild informationscentral. Informationsskyltar sätts upp vid STF:s stugor inom reservatet samt vid Storulvån, Vallbo och Anarisstugan. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för detta.

Utmärkning

Reservatet skall utmärkas med reservatsskyltar där de mest frekventerade lederna går in i området.

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ekonomisk utredning

Naturvårdsförvaltaren har gjort en ekonomisk utredning med beräknade årliga kostnader för naturvårdsförvaltningen. Utredningen bilägges.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av staten: Information, tillsyn och skötsel av leder och vindskydd.

Bekostas av STF: Skötsel av STF:s stugor.

Bilaga till skötselplan för Vålådalens naturreservat

Ekonomisk utredning

Personalkostnad inkl LKP	1 person heltid	156 000 kronor
Resor och traktamente	---	36 000 kronor
Större investeringar Skoter, släpvagn		(55 000 kronor)
Material och driftskostnader		58 000 kronor
Summa årlig kostnad:		250 000 kronor

Förutsättningar

Förvaltningen av naturreservatet sker genom länsstyrelsens försorg och i samordning med länsstyrelsens fjällverksamhet. Det innebär bl a att

- Investeringar för inköp av skoter och släpvagn behöver ej göras (finns redan inom fjällverksamheten).
- Förrådsbyggnader i Vålådalen och i Storulvån, uppförda för fjällverksamhetens behov, kan samnyttjas av fjällverksamheten och reservatsförvaltningen.
- Personal inom fjällverksamheten och den nya reservatsförvaltningen kan samarbeta och i praktiken tillsammans förvalta både det statliga ledsystemet i Västjämtland och Vålådalens NR. Det skulle lösa åtminstone en del av länsstyrelsens problem vad gäller det sedan många år framförda kravet att tillsynspersonal i fjällvärlden bör ges möjlighet att arbeta i permanenta tvåmannapatruller.
- Samordningsvinster kan kontinuerligt göras i samband med transporter, inköp av material och utrustning och nyttjande av befintliga förrådsbyggnader m m.

Härutöver tillkommer initialkostnader:

Framställning av skyltar och annat informationsmaterial	50 000 kronor
Folder	50 000 kronor
Naturrum i direkt anslutning till länsstyrelsens förrådsbyggnad i Vålådalen	500 000 kronor